

Praca wakacyjna – wyobrażenie a rzeczywistość dla polskiego studenta

Mając na uwadze sytuację studenta na polskim rynku pracy, międzynarodowa organizacja AIESEC wraz ze Stowarzyszeniem Agencji Zatrudnienia odpowiedziała na podstawowe pytanie – czy podejmowana przez studentów praca wakacyjna spełnia ich oczekiwania, wpływa na ich rozwój personalny i zawodowy czy też służy wyłącznie do „podreperowania” studenckiego portfela. Pragniemy odpowiedzieć na pytanie, co student dzięki pracy wakacyjnej **chce osiągnąć** i czy jego oczekiwania podczas wykonywanej pracy są **realizowane**.

Różne potrzeby i różne nastawienie

Od 19 lat organizacja AIESEC przeprowadza ogólnopolskie badanie „Pracodawca Roku”, skierowane do studentów w największych ośrodkach akademickich. Corocznie organizacja bada preferencje studentów do przyszłych pracodawców – ich oczekiwania względem wynagrodzenia, warunków pracy jak i dodatkowych możliwości oferowanych pracownikom. Na podstawie „Pracodawcy Roku” oraz niżej prezentowanego badania jesteśmy w stanie stwierdzić czy istnieją i jakie są różnice w oczekiwaniach w stosunku do pracy wakacyjnej a potencjalnej pracy stałej.

Jak pokazuje badanie „Pracodawca Roku”, studenci skupiający się na pracy poza okresem wakacyjnym cenią sobie przede wszystkim element atmosfery oraz możliwość zdobycia doświadczenia i jasną ścieżkę rozwoju i awansu. Jest to między innymi spowodowane tym, że cenią sobie bezpieczeństwo, który to czynnik odgrywa dużo mniejszą rolę, kiedy praca w założeniu jest podejmowana na krótki okres. W przeciwieństwie do pracy wakacyjnej, możliwość zarobienia pieniędzy przy pracy stałej znajduje się na trzecim miejscu i utrzymuje się na tej pozycji od kilku lat. Kolejnym kryterium przy pracy wakacyjnej jest zdobycie doświadczenia, które według respondentów daje możliwość lepiej odnaleźć się na polskim rynku pracy. Trzeba zadać sobie pytanie „**Jakie kryteria musi spełnić praca wakacyjna by dzięki niej student lub absolwent był konkurencyjny nie tylko na polskim, ale również na europejskim rynku pracy**”.

Elementem wspólnym dla obydwu badań jest to, iż studenci nie są przekonani, w których instytucjach/firmach (brak kryteriów przy szukaniu wakacyjnego pracodawcy) czy też branżach chcą pracować, toteż nie traktują pracy wakacyjnej jako możliwości poznania określonych stanowisk pracy. Ponadto, ze względu na dominującą motywację finansową przy podejmowaniu pracy wakacyjnej, studenci nie przywiązują zbyt wielkiej wagi do stanowiska pracy ani do pracodawcy.

Co student **osiągnął** podczas ostatnich wakacji? Jak **zaplanuje** kolejne? Jakimi kryteriami **kieruje** się podczas wyboru wakacyjnego pracodawcy?

Zapraszamy do zapoznania się z wynikami badania!

Kontakt:

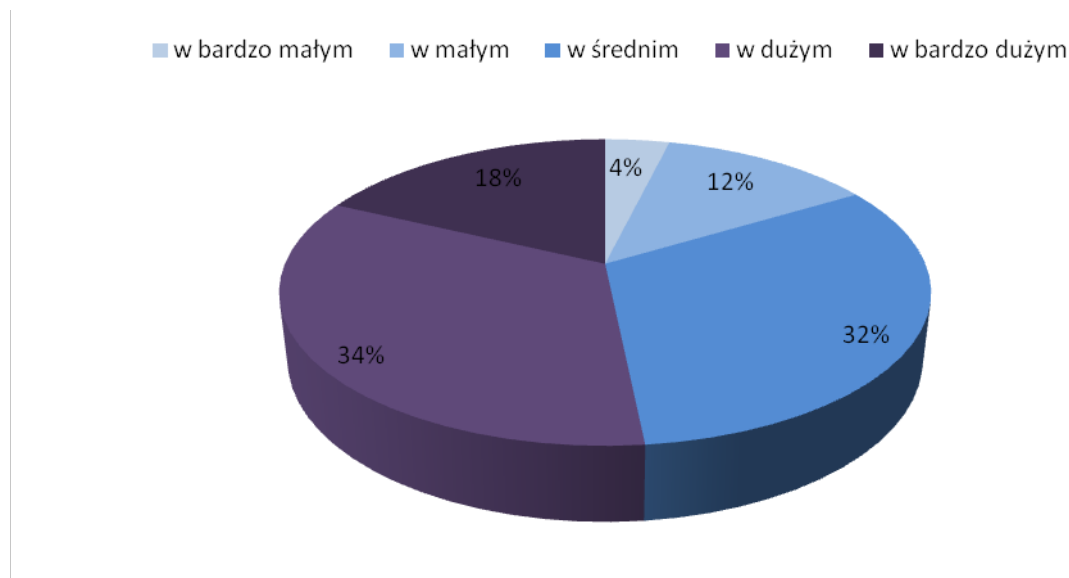
Agnieszka Wójcik
Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia
502 415 246
a.wojcik@saz.org.pl

Marta Domańska
AIESEC Polska
502 151 844
marta.domanska.md@gmail.com

Wyniki badań

Wśród wartości pracy wakacyjnej w ocenie respondentów zdecydowanie wybijają się korzyści finansowe. Jedynie niewiele ponad jedna czwarta respondentów nie uznaje możliwości zarobku jako jednej z zalet pracy wakacyjnej. Na drugim miejscu według ważności plasuje się możliwość zdobycia doświadczenia, które da przewagę na rynku pracy (wskazuje na to 60% respondentów). Jednocześnie niewiele ponad połowa respondentów (52%) uważa, że praca wakacyjna będzie procentować w znacznym stopniu w przyszłości. Jedna trzecia średnio ocenia znaczenie podejmowania pracy wakacyjnej na przyszłość zawodową. Aż 172 respondentów sceptycznie podchodzi co do tego, że praca wakacyjna może im przynieść korzyści w przyszłości.

Wykres 2. W jakim stopniu podjęcie pracy wakacyjnej będzie Twoim zdaniem procentowało w przyszłości?

Źródło: Badanie AIESEC-SAZ

Mimo tego, że jedynie według połowy respondentów praca wakacyjna będzie procentować w przyszłości, podjęto się jej trzy czwarte respondentów. Oznacza to, że jedna czwarta podjęła pracę bez zbytniego przekonania o korzyściach z niej płynących. Odgrywała tutaj rolę zapewne motywacja finansowa.

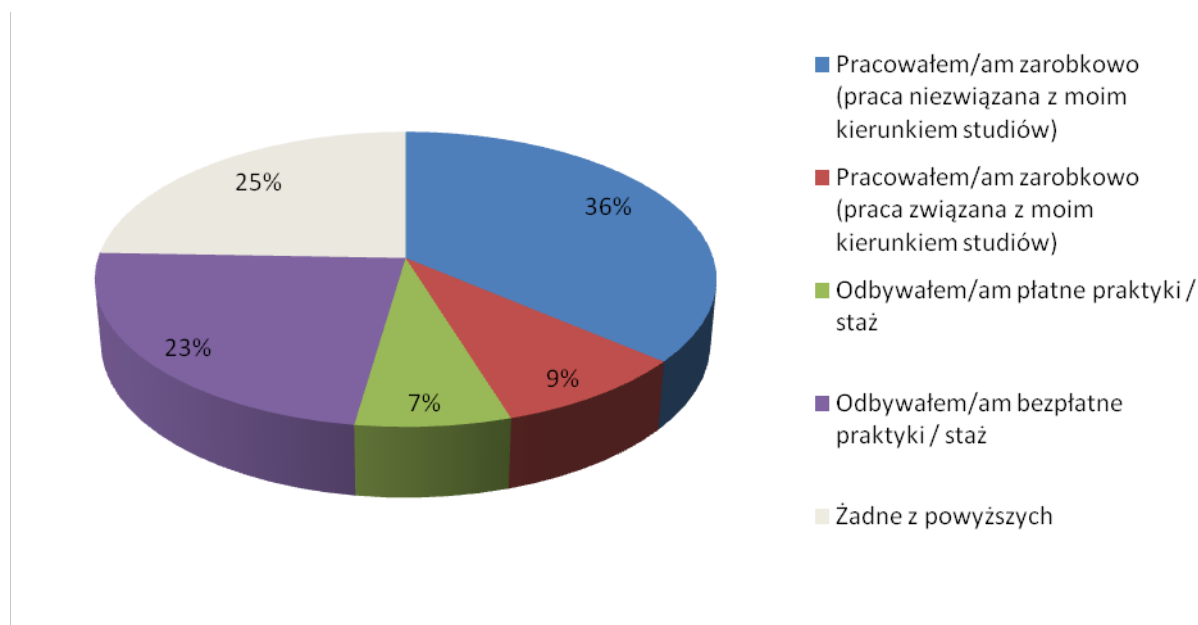
Spośród 1048 respondentów, 45% pracowało zarobkowo, 7% było na płatnym stażu (co daje ponad połowę respondentów otrzymujących wynagrodzenie za pracę w wakacje), a 23% odbywało bezpłatne praktyki lub staż.

Kontakt:

Agnieszka Wójcik
 Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia
 502 415 246
a.wojcik@saz.org.pl

Marta Domańska
 AIESEC Polska
 502 151 844
marta.domanska.md@gmail.com

Wykres 3. Podczas ostatnich wakacji:

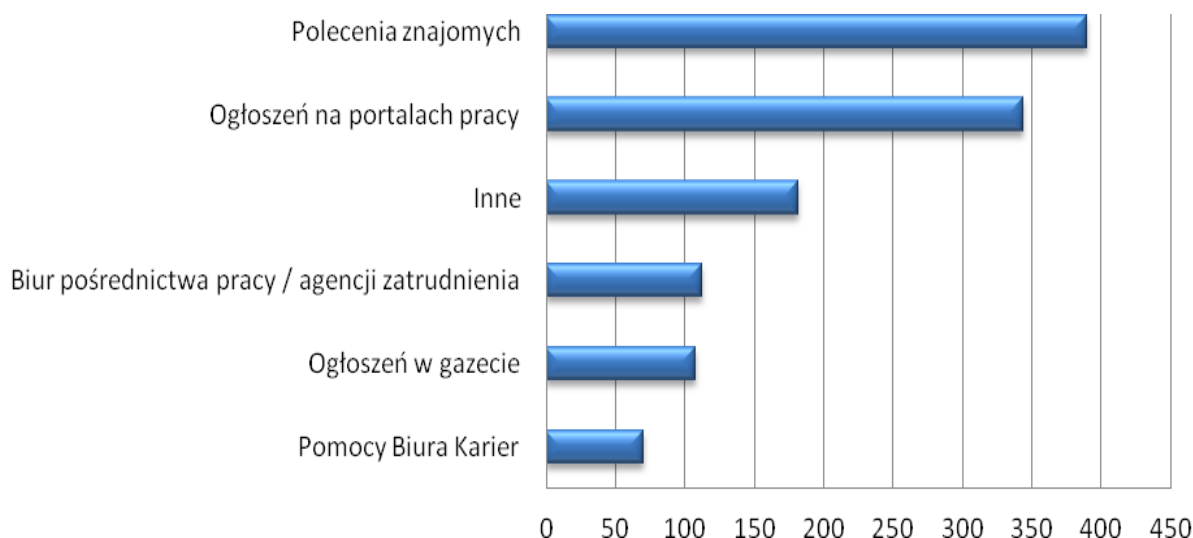

Źródło: Badanie AIESEC-SAZ

Wśród osób, które podejmowały się pracy w minione wakacje najpopularniejszym sposobem jej szukania okazały się polecenia znajomych, z których korzystała połowa ankietowanych. Drugie co do popularności były portale pracy (korzystało z nich 43% respondentów). Jedynie co siódmy ankietowany sięgał po pomoc biur pośrednictwa pracy, agencji rekrutacyjnych, bądź szukał ogłoszeń w gazetach. Jeszcze mniejszą popularnością cieszyły się uczelniane Biura Karier.

Wykres 4. W minione wakacje, kiedy szukałem/am pracy wakacyjnej korzystałem/am z:

(N=792, respondenci, którzy w ubiegłe wakacje pracowali lub odbywali praktyki)
 W odpowiedzi możliwe było zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi.

Źródło: Badanie AIESEC-SAZ

Kontakt:

Agnieszka Wójcik
 Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia
 502 415 246
 a.wojcik@saz.org.pl

Marta Domańska
 AIESEC Polska
 502 151 844
 marta.domanska.md@gmail.com

Co interesujące, ledwo ponad 1% respondentów korzystało z więcej niż jednego źródła, co może świadczyć o bardzo niewielkiej aktywności studentów lub braku rozeznania na rynku pracy a także małej świadomości co do istniejącej infrastruktury wspierającej osoby szukające pracy.

Kryteria, jakimi kierowali się respondenci wybierając pracodawcę na wakacje mogą zaskakiwać. Aspekt, który uwzględniło najwięcej (37%) ankietowanych to zbieżność profilu pracodawcy wakacyjnego z przyszłym pracodawcą stałym. Jednak aż co trzeci ankietowany nie kierował się żadnymi szczególnymi kryteriami.

Wykres 5. W minione wakacje, gdy wybierałem/am pracodawcę, kryteriami na które zwracałem/am uwagę były przede wszystkim:

*(N=792, respondenci, którzy w ubiegłe wakacje pracowali lub odbywali praktyki)
W odpowiedzi możliwe było zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi.*

Źródło: Badanie AIESEC-SAZ

Bliskość miejsca zamieszkania odgrywała ważniejszą rolę od wcześniejszych bezpośrednich interakcji z firmą, miejsca firmy w rankingach najlepszych pracodawców, wielkość firmy w regionie. Może to świadczyć o raczej małej mobilności studentów, co wobec niewielkiego odsetka respondentów mających określone kryteria poszukiwanego pracodawcy znów pokazuje dość dużą bierność tej grupy.

Wyobrażenia a rzeczywistość

Istnieje duża rozbieżność między tym, co studenci postrzegają, jako zalety pracy wakacyjnej, czyli między ich oczekiwaniami, a korzyściami, które de facto praca wakacyjna w ich ocenie im daje.

<i>(Respondenci mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)</i>	Uważam, że najważniejsze zalety pracy wakacyjnej to (N=1048)		Uważam, że dzięki pracy wakacyjnej udało mi się (N=792)	
Inne	14	1%	40	4%
Możliwość rozwoju w interesującym mnie obszarze	208	20%	148	14%
Sposób na poznanie charakteru pracy na danym stanowisku / w danym dziale	210	20%	262	25%
Możliwość nawiązania znajomości z osobami ze środowiska biznesowego	210	20%	122	12%
Sposób na odkrycie, co chcę robić w przyszłości	232	22%	148	14%
Możliwość zdobycia doświadczenia, co da mi przewagę na rynku pracy	632	60%	376	36%
Możliwość zarobienia pieniędzy	750	72%	420	40%

Kontakt:

Agnieszka Wójcik
Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia
502 415 246
a.wojcik@saz.org.pl

Marta Domańska
AIESEC Polska
502 151 844
marta.domanska.md@gmail.com

Praca wakacyjna jest postrzegana jako możliwość zarobienia pieniędzy przez blisko trzy czwarte respondentów, podczas gdy tylko 40 procent osób pracujących podczas wakacji uważa, że praca wakacyjna taką możliwość im dała. Również doświadczenie, które ma dawać przewagę na rynku pracy jest przeceniane. Aż 60 procent respondentów uważa, że takowe praca wakacyjna im umożliwi, ale jedynie nieco ponad jedna trzecia respondentów deklaruje zdobycie wartościowego doświadczenia podczas pracy w ubiegłe wakacje. Przeceniana jest również rola pracy wakacyjnej w odkrywaniu, co studenci chcą robić w przyszłości, nawiązywania znajomości z osobami ze śr

Nieco niedoceniane w tym przypadku jest natomiast traktowanie pracy wakacyjnej jako okazji do tego, żeby zapoznać się z charakterem pracy na danym stanowisku czy w danym dziale.

Równie ciekawe wyniki otrzymamy, kiedy porównamy zajęcia respondentów w ubiegłe wakacje z ich planami na nadchodzące wakacje.

	ostatnie wakacje		następne wakacje	
Podjąć pracę zarobkową (niekoniecznie związaną z moim kierunkiem studiów)	380	36%	266	25%
Podjąć pracę zarobkową (związaną z moim kierunkiem studiów)	94	9%	244	23%
Odbyć płatne praktyki / staż	74	7%	342	33%
Odbyć bezpłatne praktyki / staż	244	23%	100	10%
Żadne z powyższych	256	24%	94	9%
Praca zarobkowa / płatne praktyki	548	52%	852	81%
Bezpłatne praktyki	244	23%	100	10%
Inne	256	24%	94	9%

Nawet respondenci, którzy nie pracowali w ubiegłe wakacje w większości deklarują chęć podjęcia się takiego zajęcia w przyszłe wakacje, co może być spowodowane tym, że będą bliżej wejścia na rynek pracy. Choć tylko połowa z respondentów znalazła w ubiegłe wakacje płatne zajęcia, aż nieco ponad 80 procent oczekuje wynagrodzenia za pracę w wakacje nadchodzące. Interesujący jest fakt, że to płatne praktyki i staże będą najbardziej pożądane przez respondentów w okresie wakacyjnym. Aż jedna trzecia planuje ich podjęcie, choć w ubiegłe wakacje jedynie 7 procent respondentów brało w nich udział. Mniejszym zainteresowaniem według deklaracji respondentów będzie cieszyć się praca zarobkowa niezwiązana z kierunkiem studiów (spadek z 36 do 25 procent), podobnie jak bezpłatne praktyki i staże (spadek z 23 do jedynie 10 procent).

Różnice te spowodowane są w dużej mierze dostępnością pewnego rodzaju praktyk podczas okresu wakacyjnego, gdzie przeważają oferty krótkich praktyk bezpłatnych. Jednak to, w co najchętniej zaangażowaliby się respondenci podczas następnych wakacji to w przeważającej większości praca bądź płatne praktyki. Studenci wyraźnie oczekują wynagrodzenia za wykonywaną pracę mimo małego doświadczenia, co potwierdzają również

Kontakt:

Agnieszka Wójcik
 Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia
 502 415 246
 a.wojcik@saz.org.pl

Marta Domańska
 AIESEC Polska
 502 151 844
 marta.domanska.md@gmail.com

inne badania.

Podsumowanie

Od kilku lat możemy zauważyć, że oferty skierowane do studentów nie odpowiadają realiom panującym na rynku pracy, przez co studenci nie są w stanie spełnić oczekiwań przyszłych pracodawców. Około 80% spośród 5 tyś. studentów w czasie przeprowadzania „Pracodawcy Roku”, uznało, iż po ukończeniu studiów absolwenci nie są należycie przygotowani do pracy. Podobny obraz możemy wyłonić analizując w jaki sposób kształtuje się obraz możliwości pracy podczas wakacji. Wśród ankietowanych mogliśmy zauważyć, iż podejmowali pracę zarobkową, która nie była związana z kierunkiem studiów czy też rozpoczynali bezpłatny staż/praktykę. **Jak takie rozwiązania wpływają na przygotowania studentów do wyboru w sposób świadomy przyszłej pracy, związanej z kierunkiem studiów i jego zainteresowaniami?** Zauważamy, iż niedostateczna wiedza z zakresu poszukiwania odpowiednich możliwości pracy wakacyjnej wpływa na niedostateczne dopasowanie oczekiwań do możliwości studentów. Wyniki badania pokazały, iż rozwiązania jakie oferują agencje rekrutacyjne nie są jeszcze popularną formą poszukiwania pracy wakacyjnej.

Badanie wskazuje, iż oczekiwania studentów w stosunku do pracy wakacyjnej mijają się z rzeczywistością, a przecież praca wakacyjna może być idealnym wykorzystaniem czasu w zdobyciu dodatkowej wiedzy i umiejętności i być elementem spójnym w przyszłej pracy zawodowej.

Kontakt:

Agnieszka Wójcik
Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia
502 415 246
a.wojcik@saz.org.pl

Marta Domańska
AIESEC Polska
502 151 844
marta.domanska.md@gmail.com

Metodologia badania

Celem Badania AIESEC-SAZ było, między innymi, poznanie motywacji studentów do podejmowania pracy wakacyjnej. Badanie, przeprowadziła organizacja AIESEC Polska w dniach: 11.10 - 28.10.2010 r. metodą CAWI (ankieta internetowa wypełniana samodzielnie przez respondentów), która była wysyłana do studentów - użytkowników wewnętrznego systemu informatycznego AIESEC oraz grup dyskusyjnych innych organizacji studenckich. W badaniu wzięło udział 1048 osób. Byli to zarówno studenci i absolwenci studiów licencjackich/inżynierskich, jak i magisterskich, studiujących w trybie dziennym, wieczorowym/popołudniowym lub zaocznym. Respondenci w niektórych pytaniach mogli wybrać więcej niż 1 odpowiedź.

Kontakt:

Agnieszka Wójcik
Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia
502 415 246
a.wojcik@saz.org.pl

Marta Domańska
AIESEC Polska
502 151 844
marta.domanska.md@gmail.com